

බෝවන රෝග පිළිබඳ අතීත අත්දැකීම් සහ පාරම්පරික දැනුම

මතුගම සෙනෙවිරුවන්

මානව සමාජය තුළ බෝවන රෝග පැතිරීම පිළිබඳ අත්දැකීම් රාශියක් හමුවේ. පුරාවිද්‍යා සාධක මගින් ද එය තහවුරු වේ. විලි රටින් හමු වූ කාන්තා මමියක ඇය නිව්මෝනියා රෝගයෙන් මියගිය බවට කරුණු සොයා ගෙන තිබේ. පුද්ගලයෙකුගෙන් පුද්ගලයෙකුට හෝ සතෙකුගෙන් පුද්ගලයෙකුට බෝවන රෝග රාශියක් පවතින අතර ලෝක ඉතිහාසයේ මානව සමාජය වරින් වර අර්බුදයට පත්ව තිබෙන්නේ ද බෝවන රෝග වල ව්‍යාප්තිය හේතුවෙනි. වසූරිය රෝගය නිසා ලොව පුරා ලක්ෂ හතරක් පමණ මිනිසුන් මිය ගිය ආකාරය සංඛ්‍යා ලේඛනවල දැක්වේ. පහලොස්වන සියවසේ සිට පැතිරුණු මේ වසංගත තත්වයන් යළි යළිත් මතුව තිබේ. නවසිය තිස් ගණන්වලදී ඇති වූ ස්පාඤ්ඤ උණද වසංගතයක් ලෙසට පැතිරී තිබේ. ලංකාවේ ජනතාව වසංගත තත්වයන් තුළ වරින් වර අර්බුදයට ලක්ව ඇත. වෙසෙසින්ම පෘතුගීසීන් ගේ ආගමනය යෙන් පසු ඇතිවූ රටේ අස්ථාවරත්වයද මෙයට බලපා ඇත.

පෘතුගීසීන් ලංකාවට පැමිණි මුල්ම වකවානුවෙහි 1580 දී පමණ ලංකාවේ

ජනතාවට වසූරිය බෝ වී ඇත. මන්නාරම් කොටුවේ පරංගීන් ගේ රැකවරණය යටතේ සිටි ගම්පළ රජ පවුලට අයත් කරලියද්දේ බණ්ඩාර සහ බිසව මේ වසූරිය රෝගය නිසා මිය ගිය බව ඉතිහාසයේ සඳහන්ය. පසුව 1766 දී මුහුදේ සිට ගව්වක ප්‍රමාණයක් ලන්දේසි කොම්පඤ්ඤයට පවරා දීමට ගිවිසුම් ගැසීම නිසා ස්ථිරවම මුහුදුකරය සිංහල රජුට අහිමි වී ඇත. මේ යුගයේදී රට ආර්ථික වශයෙන් දුර්වල වීම ආරම්භ වූ අතර ලුණු ලේවායවල්වල තිබෙන ලුණු පවා උඩරටට ලැබුණේ නැත. මේ කාලයේ ඉන්දියාවෙන් ජනයා ගෙනවුත් මුහුදුකරයේ පළාත්වල පදිංචි කරන ලද්දේ ලන්දේසීන් විසිනි.

දකුණු ඉන්දීය ප්‍රාන්ත වල මේ වන විට වසූරිය රෝගය දරුණුවට පැතිර තිබුණි. මේ ලෙඩුන් මගින් නැවතත් ශ්‍රී ලංකාව තුළ වසූරිය පැතිරුණු බව සඳහන් වේ.

වර්ෂ 1796 න් පසු ලන්දේසීන් සතු පළාත් ඉංග්‍රීසීන් භාරගත් පසු විශාල වශයෙන් දකුණු ඉන්දියාවෙන් තවදුරටත් ජනයා ගෙනත් පදිංචි කර තිබේ. මේ ජනයා සමග වසූරිය සහ කොළරා වසංගත පැමිණි බවට වාර්තා රාශියක් ඇත. ඉන්පසු 1815 න් පසු උඩරට රාජධානියද ඉංග්‍රීසීන්ට භාරවුණි. අනතුරුව ඇති කළ ප්‍රතිසංස්කරණ නිසා රටේ සමාජය දුර්වල වී තිබේ. සේවා සැපයීම අඩාල වුණි. මෙහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන් වසූරිය මෙන්ම මැලේරියාවත් වේගයෙන් ගම්වල පැතිරුණු බව දක්වා තිබේ. මෙවැනි වසංගත “දෙයියන්ගේ ලෙඩ” “අම්මාවරුන්ගේ අසනීප” වශයෙන් හඳුන්වා එම රෝගීන් සමාජයෙන් දුරස් කරලීමට ජනයා පෙළඹුණහ. සමාජයෙන් ඔවුන් දුරස් කරලීම උදෙසා කැලේ පැලක් සාදා රෝගියා එහි ගොස් තනිව

තබා ඇත. මෙය ඒ කාලයේ භාවිතා කළ නිරෝධායන ක්‍රමවේදයක් ලෙස දැක්විය හැකිය.

වසංගත රෝග පිළිබඳ දේශීය විනිශ්චය

1805 දී වසූරිය වසංගතය නැවතත් උග්‍ර විය. ශ්‍රී වික්‍රම රාජසිංහ රජුටද මේ රෝගය වැළඳී තිබෙන බව සඳහන්ය. නමුත් රජුගේ වෛද්‍යවරුන් එයට ප්‍රතිකාර කොට ඔහු සුවපත් කර ඇති බවට වාර්තාවල සඳහන්ය. ඒ යුගයේ ගම්වල සිංහල වෛද්‍යවරුන් බොහෝම සාර්ථකව ක්‍රියාත්මක විය. බෝ වන රෝග නොහොත් දෙයියන්ගේ ලෙඩ පාලනය කරගැනීමට වෙද මහත්වරු තමන් දත් දැනුමින් නව ඖෂධ හොයා ගත්හ. ඉන් එක් ඖෂධයක් ලෙසට දැක්වෙන්නේ “දිව්‍ය රාජ ගුලියයි”. මේ ගුලිය තමන් හිණ බැඳ යෑමෙන් ලෙඩ රෝග බෝ නොවන බවට විශ්වාසයක් විය. ගෙයි උඩලිපතේ තැබීමෙන් නිවසට රෝගය පැමිණීම වළක්වන බවද, ගමේ හතර කොන මේ ගුලිය වළ ලෑමෙන් ගමට පැමිණීම වළක්වන බවටද විශ්වාස කරන ලදී. මාතර, දෙවිනුවර රාජගුරු මුදියන්සේ රාළහාමි නම් වෛද්‍යවරයෙකු ද්‍රව්‍ය ගුණ විඥාණය පිළිබඳ සිය දැනුම භාවිත කොට පීත කරෝසන ගුලිය නමින් ඖෂධයක් සාදා වසූරිය ලෙඩුන්ට

ලබා දී තිබේ. මෙම ඖෂධයන්හි බෙහෙවින්ම රස බෙහෙත් අඩංගු බව සඳහන්ය. රසදිය සාදිලිංගම් පාසානම් වැනි සැර බෙහෙත් සමග දේශීය ශාක ඔසු යොදා ගනිමින් කළ පර්යේෂණ රාශියකි. මේ ගුලි මීපැණියෙන් මෙන්ම විෂ්ණු ක්‍රාන්ති (*Evolvulus alsinoides*) යුෂයෙන්ද අඹරනු ලැබ ඇත. මෙහි තිබෙන වැදගත්ම අංගය නම් ඔවුන් රෝග විනිශ්ච නිවැරදිව සිදුකිරීමයි.

වා, පින් හෝ සෙම් යන ත්‍රිදෝෂයෙන්ම හා ආගන්තුක වශයෙන් වසූරිය ලෙස රෝග නවයක් වූ බව දක්වා ඇත. උණ ගැනීම, රුධිර වහනය, ඇඟ වියළීම, සන්ධි වේදනාව, ඇඟ ලොමු බැහැ ගැන්ම, ඇසේ ඉසේ ලෙඩ ප්‍රතිශ්‍යා යන්න මෙහි පූර්වරූපයන් බව දක්වා තිබේ. වාතයෙන් වූ කල්හි ඇඟ රුජා ද පිතින් වූව දාහ ඇති වී වහා පැසීමද කළයෙන් නොහොත් සෙමෙන් වුව ඉක්මනින් පැසීමද, කඩුව සහිත වීමද වෙයි. මෙම අවස්ථාවන් සාධාරණ වෙයි. සුව කළ හැකිය. ත්‍රි දෝෂයෙන් වූ කල්හි බලවත් වේදනා ඇතිවෙයි. අසාධ්‍ය වෙන බවද දක්වා තිබේ. ආගන්තුක වූ කල්හි ත්‍රිදෝෂයෙන් වූ ලක්ෂණම ඇති වෙයි. සියලු වසූරිකාවට සෙම් පින් විරේක කරවීමද ලේහනර විද ලේ හැරීමද වමන කරවීමද සිදු කළ යුතු යැයි දක්වා තිබේ. ඉන්පසු විවිධ කෂාය මගින් යටකි වසූරිකා

ගුලි ලබා දීම කරති. එයින් කෂාය හා තැම්බුම් කීපයක් මෙසේය.

- ★ වැල්මී කොහොඹ පොතු කකාරා පෙවීම
- ★ තිරස්තවාලු සුණු මී පැණියෙන් දී විරේක කිරීම
- ★ ඉගුරු, තිප්පිලි, කොහොඹ, දුම්මැල්ල, කොට්ටන්, කොත්තල්ලි, නෙල්ලි, කෂාය කර මී පැණියෙන් දීමෙන් වසූරි අටක් ජයගත හැකි බවද මෙම වට්ටෝරුවල දක්වා තිබේ.

වසංගත ජය ගැනීමේ ගුප්ත ක්‍රම

වෛද්‍ය වින්තාමණි භෞෂජ්‍ය සංග්‍රහය නම් පුස්තකයේ ග්‍රන්ථයේ සඳහන් වන පරිදි මෙවැනි වසංගත රෝග හට ගැනීමට මූලික හේතුව වන්නේ මනුෂ්‍යයන් ගේ අවවාරිත්‍රයන්ය. මේ නිසා රුධිරය කෝප ගැන්වුණු කල්හි, යක්ෂණයන් ගේ බැල්ම ඇතිව වදුරු වසංගත හට ගනිනැයි දක්වති. එම ග්‍රන්ථයේ මසූරිකා (බෝවන රෝග) ලක්ෂණ රාශියක් ගැන සඳහන්ව පවතින අතර වැදගත්ම විග්‍රහය නම් ඒවා බෝවන්නේ කෙසේද යන්න පැහැදිලිව දක්වා තිබීමයි. එය මෙසේය.

මසූරිය හෝ බෝවන රෝගයක් ඇති මනුෂ්‍යයෙකු දැක සිත බියවූවොත් එයින් ඔහුටද එය සැදීමට හැකිබවට සඳහන්ව ඇත. එලෙසම රෝගය නැතිකෙනෙකු රෝගී පුද්ගලයකුට ආරක්ෂා පිණිස සිටියදී එම තැනැත්තාටත් රෝගය වැළඳීමට හැකිබව දක්වා ඇත. එසේම ආරක්ෂා පිණිස සිටින්නාවූ පුද්ගලයා කිසි භයක් වකිතයකින් තොරව සිටිනම් රෝගය වැළඳීම අඩුබව සඳහන්වේ. රෝගීහුගේ ද්‍රව්‍ය ඇඟ තැවරීමෙන්ද ගඳ අග්‍රාහණය කිරීමෙන් ද, රෝගයට සිත භය විමෙන්ද රෝගය වැළඳිය හැකි බව සඳහන් වී ඇත.

වර්තමානයෙහි ඇතිව තිබෙන වසංගතය තුළද යම් මිනිසුන්ගේ ක්‍රියාකාරකම් නිසා ඇති වූ ස්වභාවධර්මයේ වෙනස්වීම් හේතුවිය හැකි බව සිතිය හැක. වසර පන්සියයක පමණ සිට ලෝකයේ විවිධ රටවල් විසින් කරන ලද අවකල් ක්‍රියාවල, බලපෑමෙන් මෙවැනි වසංගත පැතිරීම සිදුවූවා යැයි සිතිය හැක. ඇත අතීතයේදී මෙම රෝග ඇතිකරන නොපෙනෙ ජීවින් අමනුෂ්‍ය බලවේග ලෙස සැලකූ අතර ඒවා මැඩපැවැත්වීම සඳහා ශබ්ද පූජා පැවැත්වීම, මන්ත්‍ර පූජා පැවැත්වීම සහ රතන සූත්‍ර දේශනා වැනි, ආගමික කටයුතුවල නියැලී අශිර්වාද ලබාගැනීම සිදුකරන ලදී. මෙවැනි අවස්ථාවකදී භාවිත කරන ලද පිළිවෙත් හා යාතුක්‍රම පහත ආකාරයෙන් ඉහත ග්‍රන්ථයේ සඳහන් වී ඇත.

“වදුරු රෝග හෙවත් බෝවන රෝග ගමෙක එක මනුෂ්‍යයෙකුට පැමිණි විට ඒ ගම සෑම තැන පැතිර ගොස් ගම හැර යන තරම් උවදුරු සලසති. එහෙයින් එම සතුරන් දුරු කරලීම සඳහා විවිධ යාතු ක්‍රම, ආගමික

වතාවත් සිදුවිය යුතු අතරතුර රෝගීන් සුවපත් කිරීම කෙරෙහි මෙහිදී මුල් තැන ලබාදිය යුතුය. එහි පළමු අවස්ථාව ලෙස සඳහන් වන්නේ රෝගියාගේ සංකුලතාවයන් සමනය කිරීමයි. ශරීර ප්‍රතිශක්තිය වර්ධනය කිරීම සඳහා කැඳ කසාය දීමද, අපහසුතාවයන් මර්දනය කරලීමට වැරටි (ඔසු දුම) යෙදීම සහ මන්ත්‍ර ශාස්ත්‍රයේ පිහිට ලබා ගැනීමද කර ඇත. මේවැනි මන්ත්‍රයක්. එය එකසිය අට (108) වරක් මතුරු ලැබිය යුතුය. අනතුරුව නූල් බැඳිය යුතුය. එසේම පැන් මතුරාද පෙවීම සිදුකළ යුතුය. තව දුරටත් මන්ත්‍රය පුස්කොළයක ලියා කහ සහ සඳුන් දෙවගෙන් කලුමැද එකසිය අටවරක් මතුරා යන්ත්‍රයක් සේ හකුලා දකුණු අතේ බැඳිය යුතුය.”

**ඔං නමෝ නරසිංහාය
හිරණ්‍යකසිප්‍රවයක්ෂස්ථල විධාරණාය
ත්‍රි භුවනව්‍යාපකාය භූතං ප්‍රත
පිසාවාස්වාසාකිතිකුලොත්මුලනාය
ස්ථමෙහාත්භව්‍යාය සමස්ථදෝසාං හර
හර විසර විසර පව පව හන හන
කම්පයමථ මථ හුං හුං පටි පටි යං යං
ඒති රුද්‍රඥාපඨස්වාහංඔංශ්‍රිංශ්‍රිංහුංහුං
ඒටිස්වාහා.....ඔංනමං සිවසිව්‍යාය නමං.**

මන්ත්‍රයෙන් උණ බැසීමද යක්ෂ අවගති පහවීමද සිදුවෙති යයි එහි දක්වා තිබේ. වර්තමාන කොරෝනා වසංගතය සහ වසූරිය වසංගතය අතර සමාන කම් සහ අසමානකම් ද ඇත. එමගින් මනුෂ්‍යන්ට සිදුකරන ව්‍යසනය දෙකටම පොදුය.

දහනව වන සියවසේ මුල් භාගයේ සිට ඇරඹී මෙවැනි පාරම්පරික නිවාරන ක්‍රමවේදයන් බ්‍රිතාන්‍ය ආණ්ඩුව වුවමනාවෙන්ම වළක්වන ලද බවද සැලකිය යුතුය. ඒ යම් යම් තහංචි ඇති කිරීමෙනි. දේශීය ඖෂධ සැකසීමේදී භාවිත කංසා තහනම ඉන් එක් අවස්ථාවකි. වර්ෂ 1798 එඩ්වඩ් ජෙනර් ගව වසූරිය (සැර බාල කරන ලද චීන ගව වසූරිය වයිරසයක්) ලබා දීමෙන් රෝගියාට ප්‍රතිශක්තිකරණය ඇතිවීමේ ක්‍රමවේදයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. 1886 දී ඉංග්‍රීසි ආණ්ඩුව ප්‍රතිශක්තිකරණ පනත මගින් සෑම දෙනෙකුටම එන්නත් ලබා දීමට නියෝග කර ඇත. ඉන් පසු 1949 දී ක්ෂය රෝග එන්නතද, 1961 දී ගලපටල එන්නතද, 1962 දී මුඛ පෝලියෝ එන්නතද, 1963 දී නවජ දරුවන්ට බී.සී.ජී. ඒන්නත ආදී වශයෙන් ඒන්නත් රාශියක්ම හඳුන්වා

දී ඇත. පසුකාලීනව හඳුන්වා දුන් සරම්ප සහ රුබෙල්ලා වැනි රෝග සඳහා ද එන්නත් ලබා දීමෙන් මනුෂ්‍යා සඳා සුරක්ෂිතයයි යන හැඟීමක් මේ මගින් ලෝකය පුරාවටම ඇති වී තිබේ. ලෝකයේ සිදුකරන ලද නොයෙකුත් අත්හදා බැලීම් නිසා ජානමය එන්නත් පවා අද නිෂ්පාදනය වෙයි. එම නිසා ඇමරිකාවේ, චීනයේ සහ රුසියාවේ විද්‍යාගාරවල පැරණි වයිරස ක්ෂුද්‍ර ජීවීන් ගබඩා කොට නොයෙකුත් අත්හදා බැලීම් සිදු කරයි. එන්නත් මගින් ඇති කරන ලද ප්‍රතිශක්තිකරණය වන්නේ සිරුරේ අදාළ රෝග කාරකයට අවශ්‍ය ප්‍රතිශක්තිකරණය ඇතිකරවීමයි. නමුත් අපගේ සිරුරේ තිබෙන ස්වභාවික ප්‍රතිශක්තිය ඉතා ප්‍රබලය. විවිධ රස කාරක, කෘතිම ආහාර නිසා සීඝ්‍රයෙන් මිනිසුන්ගේ පවතින ප්‍රතිශක්තිය හීනවෙමින් පවතින බව බොහෝ අයගේ මතයයි.

නව වසංගත තත්වයන් වැළැක්වීමට භාවිත කළ හැකි සාම්ප්‍රදායික දැනුම

මැලේරියා, ඩෙංගු වැනි වසංගත ඇති වන්නේ මදුරුවන් දෂ්ඨ කරලීමෙන් බව නූතන මතයයි. මදුරුවන් එහිදී රෝග වාහකයන් වෙති. මේ තත්වයන් වැළැක්වීම සඳහා නූතන විභරණ පිළිවෙත් අතර මදුරුවන් බෝවන තැන් විනාශ කිරීම ප්‍රධාන කටයුත්තකි. නමුත් රෝගය වැළඳුණ කල්හි ඇතිවන සංකූලතාවයන් වළක්වා ගැනීමට හැකියාවක් නොපවතී. වරින් වර ලෝකයේ හට ගන්නා වයිරස විවිධ නාමකරණයන් යටතේ දක්වා ඇත. වර්තමාන කොවිඩ් නැතිනම් කොරෝනා වයිරසය (SARS-COV2-

RNA) යනුවෙන් දක්වා තිබේ. මෙම වයිරසය බෝවීම වේගවත්ය. උගුර ක්ෂණයකින් ආසාදනය කරයි. කල්ගත වූ විට ශ්වාසනාළ ආසාදනයට ලක්වී ඉදිමේ. පසුව පෙනහලු ආශ්‍රිත ගර්ත ආක්‍රමණය කරමින් හුස්ම ගැනීමේ අපහසුව ඇති කරයි.

පාරම්පරික ක්‍රම භාවිත කිරීමෙන් රෝගය සමනයට ගත හැකි ක්‍රියා මාර්ග

- 1/ ප්‍රතිශක්තිය වඩවන ආහාර ලබා දීම -
 - මෙහිදී පාරම්පරික වී වර්ග වන හීනටි, ඇල් සාල්, දහනල ආදියෙන් සකස් කොට දෙන ලුණු කැඳ, කොළ කැඳ සහ බෙහෙත් කැඳ ලබා දීම ප්‍රමුඛ වේ. (බෙහෙත් කැඳ සඳහා අවශ්‍ය කොළ වර්ග සහ කුලුබඩු වෛද්‍යවරයෙකු විසින් නිර්දේශ කළ යුතුය.)
 - කුරහන් තලප වශයෙන් ආහාරයට ගැනීම. ප්‍රතිශක්තිකරණය වර්ධනයට ඉවහල් වේ.
- 2/ විභරණ -
 - පිරිසිදු ජලය භාවිතය වෙසෙසින්ම ළිං ජලය සහ උල්පත් ජලය භාවිතයට දිරි දීම. උල්පත් ජලයේ ඖෂධීය ගුණයන් ඇතැයි. පැරණි සමාජය පිළිගෙන තිබුණි.

- පෙරුන්කායම්, සුදුලුණු, සස්සඳ, බුරුල්ල දලු කොටා ගුලියක් කොට අත බැඳීම.
- දිනපතා ස්නානය -කරාම වතුර වෙනුවට ළිං ජලය සහ පොකුණු ජලය එයට යොදා ගැනීම සුදුසු බව නිර්දේශිතය. ඇත්තෝර කොටා දෙහි සමග මිශ්‍ර කර නැමට පෙර සිරුරේ ආලේපනය. නැමට පෙර තලතෙල් ඇඟ ගල්වා මද වේලාවක් අවිච්චි සිටීම.
- වසංගතයට ගොදුරු වූවන් තම නිවස තුළම වෙන්කර තැබීම. පිළිහුඩු (මස්, මාළු වර්ග) භාවිත නොකිරීම.
- මන්ත්‍ර පූජා සහ කෙම් පිළිවෙත් අනුගමනය කිරීම. රතන සූත්‍රය මගින් පිරිත් පිරීම.

3/ ඖෂධ ප්‍රතිකාර - කෂාය මගින් සහ ගුලි මගින් උණ (ජවර) පහ කිරීමට මූලිකව කටයුතු කිරීම. මෙම ප්‍රතිකාරයන් වෛද්‍ය උපදෙස් අනුව එක් එක් රෝගියාගේ වා පින් සෙම් සමබරතාවය නිගමනය කර සිදු කළ යුතුය. අවශ්‍ය නම් විරේක කිරීම. බෙහෙත් වැරටි මගින් ධූමායනය. ඖෂධීය කොළ (පස් පැඟිරි) වලින් හුමාලය (වේදු) ඇල්ලීම. ඖෂධ පොට්ටනියක් හක්කේ තබා සෙම ඇරීම. තලතෙල් ස්වල්පයක් මුවට ගෙන උගුර සහ මුඛය සේදීම. ප්‍රධාන කෑම වේලකට පසු පස්පලවන සමග (පුවක්, සාදික්කා, කපුකිණිසස්ස ඇට, සිහින් එනසාල්, අරලු) බුලත් වීට සැපීම ආදියද දැක්විය හැකිය.

මතුගම සෙනෙවිරුවන්
පරිසරවේදී
ගලබඩයාවත්ත පාර, මතුගම
seneviruwan@gmail.com

